

Vysk. Juozapas Preikšas

MONS. ALBERTAS TALAČKA

Daugelio žmonių gyvenimas panašus į debesų likimą. Štai padangėje vėjo nešamas ramiai ir neskubėdamas plaukia debesėlis. Prabėgo nedaug laiko, ir debesėlis dingo, nepalikdamas dangaus žydrinėje jokio ženklo. Priartėja kitas debesis ir prapliumpa lietumi su griauštiniais ir žaibais. Kai jis pračina, oras tampa tyresnis, o žemėje sužaliuoja augmenija...

Kai žvelgiame į žmonių gyvenimą Žemėje, randame panašumo debesyse. Dalis žmonių eina per gyvenimą paprastu, kukliu keliu. Jie gimsta, užauga, dirba, kol Dievas pašaukia Amžinybėn. Kartais net artimųjų atmintyje jie greitai išnyksta, o jų kapai apželia piktžolėmis.

Kiti eidami per šį gyvenimą palieka gilius pėdsakus, kurių neužpusto laiko dulkės ir laiko dantys nesugraužia. Jų žodžiai ir darbai perduodami iš kartos į kartą, jie prisimenami tikinčiųjų maldose.

Prie tokių iškilių Aukštaitijos sūnų priklauso buvęs Anykščių parapijos klebonas, Anykščių dekanato dekanas Monsinjoras Albertas Talačka. Su juo pirmą kartą susitikau Kauno tarpdiecezinėje kunigų seminarijoje 1945 m. rudenį, kai tapau seminarijos auklėtiniu. Jis buvo keliais kursais aukščiau, gyveno kitame bendrabutyje. Paskaitos vykdavo atskirose auditorijose. Kartu būdavome tik ryto ir vakaro pamaldose bei valgydami. Mes, pirmokai, gyvenimo būdo mokėmės iš vyresniųjų. Dėmesį patraukė Albertas Talačka – savo dvasingumu, susikaupimu, malonia šypsena. Jis buvo seminarijos klierikų dekanas, tačiau asmeniškai su juo reikalų neturėjau. Po dvejų metų jis gavo kunigystės šventimus ir pradėjo darbą sielovadoje. Tai buvo 1947 m., labai skaudžiais bažnyčiais ir žmonėms, nes vyko bažnyčių uždarinėjimai ir masiniai trėmimai į Sibirą. Kelis dešimtmečius kunigo Alberto Talačkos nesutikau ir nemačiau.

1989 m. Šv. Sostas paskyrė mane administruoti Panevėžio vyskupiją, eiti vyskupo pareigas, kuriose išbuvau 13 metų. Susipažinau su visais vyskupijos kunigais, kartu ir su Mons. Albertu Talačka. Jau nevaržomai vyko parapijų vizitacijos, teikiant jaunimui Sutvirtinimo sakramentą, buvo rengiamos kunigų rekolekcijos bei kiti susitikimai. Ne kartą teko bendrauti ir su Mons. A. Talačka, nes jis buvo Anykščių dekanato dekanas, šias pareigas ėjo net 30 metų. Dalyvavau iškilmėse, kai jis šventė savo kunigystės auksinį jubiliejų, ir pamoksle pabrėžiau, kad jubilias Mons. Albertas per 50 kunigystės metų paliko gilius dvasinius pėdsakus Aukštaitijos tikinčiųjų širdyse.

Šiai misijai jis buvo rimtai ir visapusiškai susiformavęs. Visų pirma, buvo patraukli jo žmogiškoji formacija, t. y. turėjo išsiugdęs geras žmogiškąsias savybes būdą, charakterį, kuris padėjo artimai ir nuoširdžiai bendrauti su tikinčiaisiais.

Aukšta buvo dvasinė formacija, t.y. vidinio gyvenimo gilumas, kuris yra pastoracinės veiklos šerdis. Kunigui neturint dvasinio gyvenimo savyje, sunku jį ugdyti ir kitų širdyse.

Intelektualinė formacija – tai krikščioniškosios filosofijos ir teologijos įsisavinimas. Mons. Albertas šioje srityje pasiekė daugiau, nei reikalavo studijų programa. Profesoriumi Pranui Kuraičiui vadovaujant, Mons. Albertas ir keletas kitų seminarijos auklėtinių siekė gilesnio filosofijos pažinimo.

Pastoracinė formacija – tai mokėjimas liudyti Kristų, skleisti Gerojo Ganytojo meilę. Monsinjoras Albertas, išsiugdęs gerą charakterį, gyvenęs gilų dvasinį gyvenimą, buvo tas Gerasis Ganytojas, su meile vedantis ganomuosius prie Dievo.

Monsinjoro Alberto veikla neapsiribojo vien tik sielovados srityje. Jis buvo meno gerbėjas ir puoselėtojas. Be tiesioginių kunigo pareigų jis rūpinosi menine bažnyčių aplinka, restauruodavo senas tapybos drobes ir skulptūras. Be to, buvo sukaupęs ir savo asmeninę tapybos kolekciją.

Paskutinis pasimatymas su Monsinjoru įvyko Anykščių bažnyčioje prie jo karsto. Teko vadovauti laidotuvių liturgijai ir visų vardu atsisveikinti. Pamokslo pradžioje pacitavau pamokslininko žodžius, kuriuos jis pasakė laidojant popiežių Joną Paulių I (Albino Luciani), vadovavusį Bažnyčiai tik 33 dienas „Štai ir vėl vienas žiburys žemėje užgeso, štai viena žvaigždė danguj suspindėjo“.

Toks žiburys Aukštaitijoje buvo Mons. Albertas Talačka, kuris savo erudicija ir meile švietė kelią visiems į Dangaus Tėvo namus. Tai paliudijo ir laidotuvių iškilmės. Gilų įspūdį paliko ne tik gausiai susirinkę tikintieji, bet ypač Anykščių mokyklų mokiniai, su gėlėmis stovėję gatvėse, kuriomis buvo vežamas Monsinjoro Alberto karstas nuo bažnyčios iki kapų... Čia jis atgulė kartu su pamiltais anykštėnais, kurių dvasiniam gyvenimui vadovavo 30 metų.

Mūsų pareiga melstis, kad Monsinjoras Albertas, Aukštaitijos žiburiu žemėje užgesęs, nauja žvaigžde suspindėtų Amžinybėje, Dangaus Tėvo namuose.

Vysk. Juozapas Preikšas